

Oppgave 8x

I denne oppgaven ser vi på løpende pensjonsutbetaling. Ved nådd pensjonsalder $x + n$ er det akkumulert en premiereserve V_n (som kan være bestemt enten ved en ytelsesbasert eller enn innskuddsbasert pensjonsplan). Pensjonen skal utbetales kontinuerlig over m år, og skal være uten dødelighetsarv, dvs. at for en person som dør i alder $x + n + t$ ($t \leq m$) skal premiereserven på dødsfallstidspunktet V_{n+t} utbetales til personens etterlatte (i motsetning til å bli fordelt blant gjenværende alderspensjonister i forsikringskollektivet som personen tilhører).

Pensjonsytelse og premiereserve i alder $x + n + t$ ($t \leq m$), hhv. S_{n+t} og V_{n+t} , skal bestemmes ut fra følgende dynamikk:

- Premiereserven godskrives fortløpende med avkastning som oppnås i finansmarkedet, som vi betegner med en avkastningsintensitet δ_{n+t} på tid $n + t$, og belastes med løpende pensjonsutbetaling
- Pensjonsytelsen beregnes til enhver tid som premiereserven dividert med gjenstående utbetalingsperiode, dvs. $S_{n+t} = \frac{V_{n+t}}{m-t}$.

Vis at:

- $\frac{d}{dt} S_{n+t} = \delta_{n+t} \cdot S_{n+t}$
- $S_{n+t} = S_n \cdot e^{\int_0^t \delta_{n+r} dr}$
- $V_{n+t} = \frac{m-t}{m} \cdot V_n \cdot e^{\int_0^t \delta_{n+r} dr}$